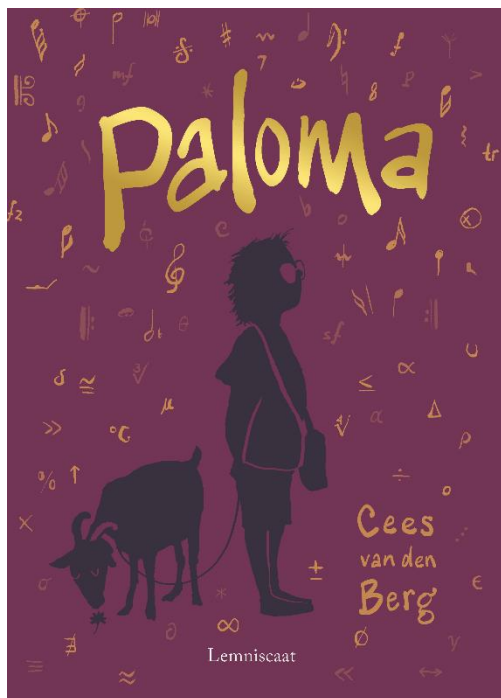

Lessuggesties bij:

Paloma

Cees van den Berg
Uitgeverij Lemniscaat

Vakken en lesonderdelen:
Geschiedenis, Koken, Kunst, Muziek,
Nederlands, Wiskunde

ISBN: 9789047713531
Prijs: € 14,99

Over het boek

Paloma is superslim. Ze is 11 jaar en zit al in 4 vwo. Die hersens heeft ze van haar moeder, een beroemde wiskundige. Maar diezelfde moeder is een jaar geleden overleden en haar vader weet niet hoe hij daarmee om moet gaan, met alle gevolgen van dien...

Daar heeft Paloma nu iets op verzonnen. Ze gaat geld verdienen door een idee van haar moeder te verkopen. Heel veel geld. Maar daarvoor moet ze wel eerst naar Amsterdam zien te komen. Mét haar behoorlijk koppige geit Napoleon. Dat is het begin van een vrolijk en ook ontroerend avontuur, waarbij Paloma geweldige nieuwe vrienden én zichzelf leert kennen.

Maar zal ze ook al dat geld verdienen en haar vader kunnen redden?

Meer informatie op: www.lemniscaat.nl

Over de auteur

Cees van den Berg is muzikant en schrijver. Na jarenlang in bandjes basgitaar gespeeld te hebben – en later contrabas – vond hij het tijd om ook te gaan schrijven. Hij begon, natuurlijk, als muzikrecensent en interviewer en debuteerde in 2016 met zijn kinderboek *Lotje Later*. Bij Lemniscaat verschenen *Gevonden*, *Paloma* en een heruitgave van *Lotje Later*.

Lessuggesties

Doelgroep:	<i>Paloma</i> is geschikt voor kinderen vanaf 10 jaar. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen van groep 7 van het basisonderwijs tot en met klas 2 van het voortgezet onderwijs.
Tijdsinvestering:	Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half lesuur tot meerdere lesuren.
Uitvoering:	Klassikale of individuele start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

Inleiding

U kunt het boek *Paloma* inleiden door de leerlingen te wijzen op de zin 'Voor elk probleem is een oplossing' die een aantal malen in het boek terugkomt. Verdeel de klas in kleine groepen en geef elke groep een aantal (wiskundige) problemen. Geef de groepjes een aantal minuten om de problemen op te lossen. Vraag vervolgens per groepje hoe ze de problemen hebben aangepakt. Eenvoudigere problemen kunt u [hier](#) vinden. Pittige wiskunde problemen vindt u [hier](#).

Het boek leent zich er ook voor om het thema 'Omgaan met verdriet' te bespreken. In het boek *Paloma* lezen we dat Paloma haar moeder heeft verloren. De vader van Paloma kan hier niet zo goed mee omgaan. Hij zit vaak in de kroeg en komt dan dronken thuis. Hij werkt amper meer en verdient dus bijna geen geld meer. Paloma zelf heeft een paar maanden na de dood van haar moeder een telefoongesprek ontvangen van een onbekend nummer. Ze hoorde toen een soort statisch geluid en daarna een geluid dat leek op engelengezang. Sindsdien belt ze dat nummer als ze de behoefte heeft om iets met haar moeder te delen.

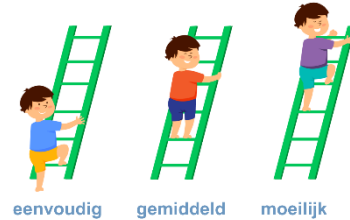
Begin een klassengesprek over hoe het is om iemand te verliezen. Dat kan dan gaan om een familielid, een beste vriend of een huisdier.

Let op: voor sommige leerlingen is dit een moeilijk onderwerp en anderen zullen er niet over willen of kunnen praten. Het is belangrijk dat u een veilige omgeving creëert en leerlingen de keuze laat of ze wel of niet willen deelnemen. U kunt bepaalde leerlingen ook van tevoren inlichten dat u dit onderwerp wilt bespreken in de klas en ze dan de keuze geven of ze daarbij willen zijn of niet.

Uitvoering

Maak een selectie uit de onderstaande lessuggesties en leid deze in bij de leerlingen.

De moeilijkheidsgraad van de opdrachten wordt aangegeven met de volgende symbolen:

Boekblad

Lees het hele boek *Paloma* en verwerk de inhoud van het boek in een boekblad. Op [deze webpagina](#) kun je lezen hoe je een boekblad kunt maken.

ABBA

Paloma luistert graag naar liedjes van de popgroep ABBA. Deze band was populair in de vorige eeuw en had hits met bijvoorbeeld *Dancing queen* en *Waterloo*.

Opdracht

In deze opdracht ga je luisteren naar een grote hit van Abba en tegelijk oefenen met Engelse woorden uit de tekst. Je hebt een woordenboek Engels-Nederlands nodig.

Stap 1: [Hier](#) vind je de tekst van Dancing Queen. Lees hem goed door en kijk of je alle woorden begrijpt. Houd de tekst eventueel bij de hand wanneer je met deze oefening bezig bent.

Stap 2: Ga vervolgens naar deze [site](#) van lyricstraining.com. Geef aan dat je een beginner bent (tenzij je natuurlijk al heel goed Engels spreekt 😊).

Stap 3: Geef aan dat je het spel wilt beginnen. Je hoeft (nog) geen account te maken. Toets in: 'Maybe later'.

Stap 4: Vul de ontbrekende woorden in op de stippelijntjes. Het filmpje stopt wanneer je het woord niet kent. Spiek in dat geval eventueel voor hulp op de liedtekst van stap 1 of probeer te bedenken welk woord je nodig hebt. Op het moment dat je het juiste woord intoetst gaat de muziek verder.

Veel plezier!

Bach en Callas

Paloma luistert soms naar klassieke muziek. Haar favoriete componist is Johann Sebastian Bach en haar favoriete operazangeres is Maria Callas.

Opdracht

Zoek een muziekstuk op dat gecomponeerd is door J.S. Bach of gezongen werd door Maria Callas en schrijf er een recensie over. Op [deze webpagina](#) kun je lezen hoe je een recensie over een muziekstuk kunt schrijven.

Tip: Hier vind je het eerste [Brandenburgse](#) concert. Dit is muziek van Johann Sebastian Bach. Voor deze opdracht kun je bijvoorbeeld een stukje van dit concert beluisteren.

Tip: Hier vind je een stuk van [Maria Callas](#). Voor deze opdracht kun je bijvoorbeeld dit muziekstuk nemen om te recenseren.

Voor de docent

Voor meerkunners kunt u dit [filmpje](#) tonen waarin, in het Engels, meer wordt verteld over het leven en de muziek van J.S. Bach.

Natuurlijk lenen ook opdrachten als het maken van een Leporello, een lapbook of een poster over Bach en/of Callas zich uitstekend als verdiepende opdrachten voor meerkunners.

Zie voor uitleg over deze opdrachten:
www.lesmaker.be.

Lievelingsfilm

Nelson wil filmmaker worden. Hij kijkt graag naar de films van de regisseur Francis Ford Coppola, zoals naar *the Godfather*, *Rumble Fish* en *One from the Heart*.

Opdracht

Houd een spreekbeurt over jouw lievelingsfilm. Vertel iets over het verhaal, zonder teveel weg te geven over de personages en de regisseur. Vertel ook wat je zo leuk, mooi, grappig of ontroerend aan de film vindt.

Tip: Aanwijzingen over het houden van een spreekbeurt vind je [hier](#).

Napoleon Bonaparte en Horatio Nelson

Paloma heeft als huisdier een geit die ze Napoleon noemt. Wanneer ze samen met Napoleon in Amsterdam is, ontmoet ze een jongen die Nelson heet. Zowel Napoleon als Nelson waren bekende figuren uit de wereldgeschiedenis. Napoleon Bonaparte was een generaal en later keizer van Frankrijk aan het einde van de 18^e en begin

van de 19^e eeuw. Horatio Nelson was een admiraal van het Engelse leger en vocht oorlogen uit tegen Napoleon Bonaparte.

Opdracht

Maak een posterpresentatie over een van beide historische figuren. Op [deze webpagina](#) kun je vinden hoe je een posterpresentatie maakt.

Pannenkoeken bakken

Wanneer Paloma en Nelson bij de familie Hoedjes zijn, bakt meneer Balthasar Hoedjes pannenkoeken maar die zijn niet zo lekker als de pannenkoeken van Paloma's vader. Meneer Hoedjes is wel geïnteresseerd in de pannenkoeken van de vader van Paloma. Hij heeft namelijk een bedrijf dat kant-en-klaar maaltijden maakt.

Opdracht

Wat voor pannenkoeken vind jij lekker? Heb je zelf wel eens pannenkoeken gebakken? Voor deze opdracht ga je zelf pannenkoeken bakken. Je kunt gewone pannenkoeken bakken of er spek, kaas, appels of rozijnen doorheen doen. Het is misschien helemaal niet zo'n moeilijke opdracht maar houd er rekening mee dat de eerste pannenkoek vaak mislukt omdat de pan nog niet heet genoeg is.

[Hier](#) vind je een basisrecept voor het maken van pannenkoeken maar als je echt iets speciaals wilt, ga dan op zoek op internet naar andere recepten.

Wiskunde genie

Palomas moeder was een bekende wiskundige en Paloma heeft die genen van haar moeder geërfd. Ze is pas 11 jaar, maar zit al in 4 VWO en ze is een kei in wiskunde. Ben jij ook zo goed in rekenen en wiskunde?

Opdracht

Ieder jaar wordt er de zogenaamde Wiskunde Olympiade gehouden voor leerlingen van de middelbare school. Je moet dan een aantal ingewikkelde wiskunde opdrachten maken. De beste leerlingen van het land mogen meedoen aan de internationale Wiskunde Olympiade.

Kun jij de Wiskunde Olympiade aan?

Van je docent krijg je vragen van een Wiskunde Olympiade. Probeer zoveel mogelijk vragen goed te beantwoorden.

Voor de docent

Op [deze site](#) kunt u de opgaven en antwoorden van de Wiskunde Olympiades vanaf het jaar 2000 vinden.

Creatief zelfportret

In de Jaarbeurs maken mevrouw Tini Hoedjes, Paloma, Nelson en Napoleon foto's in een FotoDoos: een hokje waar je selfies met een digitale achtergrond kunt maken. Ze staan er een beetje maf op, met halve gezichten, gekke bekken of soms alleen een hand of een elleboog.

Opdracht

Maak een grappige of dromerige foto van jezelf. Ga als volgt te werk:

Stap 1: Maak met een mobiel een foto van jezelf waarop je dromerig voor je uit staart. Je kunt ook juist boos of verdrietig kijken of juist heel hard lachen. Natuurlijk kun je ook een ander vragen de foto voor je te maken.

Stap 2: Print de foto, knip jouw eigen beeld uit precies om de lijnen van je hoofd heen. Dus geen achtergrond.

Stap 3: Plak je portret ergens op een wit of gekleurd vel A4 papier en teken of beplak de achtergrond. Uit die achtergrond moet blijken wie je bent, waar je van houdt of waar je over na denkt. Je kunt het hele vel vol tekenen of beplakken of kiezen voor een gedachtenwolk zoals in stripverhalen.

Voor de docent

[Hier](#) vindt u enige voorbeelden van uitwerkingen.

Pablo Picasso en abstracte kunst

Paloma is Italiaans voor 'duif'. Het was ook de naam van de dochter van de bekende schilder Pablo Picasso. Hij heeft zijn dochter een aantal keren gebruikt als model voor zijn schilderijen.

Voor de docent

Leid uw leerlingen in in het kubisme van Picasso. Toon enkele kubistische beelden die u op internet vindt of uit kunstboeken haalt. Laat zien dat in de portretten een deel van de zintuiglijke kenmerken gedraaid staan ten opzichte van andere. Vertel eventueel dat veel mensen aan die portretten moeten wennen omdat ze geen beeld geven van het werkelijke gezicht maar de wijze van portretteren wel diepte geeft aan het gezicht. Leg uit dat wanneer men tegenover een ander staat er ook diepten en schaduwen te zien zijn en een gezicht dus geen plat vlak is.

Laat uw leerlingen vervolgens een kubistisch beeld tekenen op de wijze van Picasso. U kunt zich hierbij eventueel laten inspireren door deze [website](#).

Documentaire maken

Nelson wil graag filmmaker worden. Hij zit in een filmgroep en moet een film maken. Hij vraagt Paloma of hij een documentaire mag maken over haar voorbereiding en auditie voor het conservatorium.

Een documentaire is een informatieve film. Het kan over van alles gaan, zoals geschiedenis, sport, politiek, wetenschap of de maatschappij. Misschien heb je zelf ook wel eens een documentaire gezien.

Opdracht

Je gaat zelf een korte documentaire maken met behulp van een mobiel. Je mag zelf een onderwerp kiezen maar het is misschien het makkelijkst als je dicht bij jezelf blijft. Kies bijvoorbeeld voor 'een dag in het leven van...', of 'de voorbereiding voor een wedstrijd', of 'mijn schooljaar'.

Om een documentaire te maken volg je grofweg dit stappenplan:

Stap 1: Kies een onderwerp waar je zelf enthousiast over bent.

Stap 2: Bedenk welke boodschap je wilt dat de documentaire overbrengt.

Stap 3: Onderzoek zoveel mogelijk over dit onderwerp.

Stap 4: Bedenk wat je wilt filmen.

Stap 5: Bedenk wie je wilt interviewen en schrijf op wat je hen wilt gaan vragen.

Stap 6: Zoek afbeeldingen die je in de documentaire kunt gebruiken.

Stap 7: Schrijf een script (verhaal) dat de beelden met elkaar verbindt.

Stap 8: Bewerk de film zodat het een geheel wordt.

Voor inspiratie kun je de documentaire "[Dubbel geluk](#)" van Esmée van Loon bekijken. Zij maakte een documentaire over hoe het is om op te groeien in een gezin met twee moeders.

Afronding

U kunt het project rond het boek *Paloma* afronden door bijvoorbeeld een ochtend/middag in te ruimen waarbij de leerlingen hun gemaakte werk presenteren. Leerlingen die een muziekinstrument bespelen, kunt u ook vragen om een stuk voor te spelen, zoals Paloma in het boek doet. Het is ook leuk om ouders, familie en andere belangstellenden uit te nodigen.

Het zou leuk zijn als er in de school of het lokaal een (semi-) permanente plek voor het werk van de leerlingen ingeruimd wordt.

